Enskild motion M1525

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1129

av Olle Olson (M)

Minskad administration för lärare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett mätbart mål om att lärares tid för administration ska minska till nivån i de nordiska grannländerna, som följs upp regelbundet, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en princip om att nya dokumentationskrav i skolförfattningarna ska motsvaras av att andra krav tas bort och att förslag som påverkar skolan alltid ska redovisa hur de påverkar lärares tid, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge skolmyndigheterna i uppdrag att se över hur deras styrning, uppföljning och tillsyn kan utformas så att den inte driver fram onödig dokumentation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Lärare ska undervisa. Ändå går en betydande del av deras arbetstid åt till administration och dokumentation som inte bidrar till elevernas kunskapsutveckling. När Skolverket kartlade grundskollärares tidsanvändning ägnades i genomsnitt bara drygt en tredjedel av arbetstiden åt undervisning (Skolverket 2013). Utredningen om minskad administration konstaterade att den mål- och resultatstyrda skolan har gjort lärarnas

arbete mer administrativt och regelstyrt och att omfattande dokumentationskrav bidrar till stress i läraryrket (SOU 2025:26).

Problemet är fortfarande stort. I den internationella lärarundersökningen TALIS 2024 uppger svenska högstadielärare att de lägger omkring tre timmar i veckan på administration, mer än lärare i de övriga nordiska länderna. I dessa länder uppgår motsvarande tid till mellan en och två timmar i veckan. Administrationen är också den största källan till stress bland svenska lärare, och 44 procent av högstadielärarna uppger att de upplever hög stress i arbetet (Skolverket 2025).

Den moderatledda regeringen har tagit viktiga steg för att ge lärarna bättre förutsättningar att fokusera på undervisningen. Riksdagen har beslutat att reglera lärares tid för undervisning, planering och uppföljning. Anmälningsskyldigheten vid kränkande behandling har ändrats så att mindre allvarliga och enstaka händelser inte längre omfattas av samma krav på formell anmälan. Det har också beslutats att information om elevernas utveckling ska ges vid tillfällen som skolpersonalen bestämmer, i stället för fortlöpande. Det är viktiga reformer som svarar mot behov som lärare länge har lyft fram.

Erfarenheterna visar dock att administrativa krav kan leva kvar även efter att regelverket har förenklats. Redan 2013 genomfördes reformer för att minska lärarnas dokumentation, men en uppföljning från IFAU visade att förändringarna fick begränsat genomslag i lärarnas vardag (IFAU 2018). Därför räcker det inte med enskilda reformer. Det behövs också ett tydligt och mätbart mål för att minska den administrativa belastningen. På samma sätt som det finns ett arbete för att minska företagens regelkostnader bör det finnas ett mål för hur mycket tid lärarna ska behöva lägga på administration. De övriga nordiska länderna kan utgöra ett rimligt riktmärke. Utvecklingen bör följas upp regelbundet, exempelvis genom de återkommande TALIS-undersökningarna och Skolverkets egna kartläggningar.

Samtidigt behöver nya administrativa krav vägas mot de förenklingar som genomförs. När nya dokumentationskrav införs i skollag, förordningar eller läroplaner bör det som huvudregel prövas om befintliga krav kan tas bort eller förenklas. Förslag som påverkar skolan bör också innehålla en bedömning av konsekvenserna för lärarnas arbetstid, på motsvarande sätt som konsekvenserna för företagens kostnader redovisas vid nya regleringar. Det skulle göra lärarnas tid till en tydligare del av beslutsunderlaget.

En viktig orsak till den omfattande dokumentationen är också hur skolan styrs och följs upp. När tillsyn och uppföljning lägger större vikt vid att verksamheten kan visa upp dokumentation än vid undervisningens kvalitet och elevernas kunskapsutveckling riskerar dokumentationen att bli ett mål i sig. Skolor kan då känna sig tvungna att dokumentera mer än vad som är nödvändigt. Utredningen om minskad administration föreslog därför att Skolverket, Skolinspektionen och Specialpedagogiska skolmyndigheten aktivt ska verka för att arbetet med systematiskt kvalitetsarbete inte leder till onödig dokumentation eller dubbelarbete (SOU 2025:26). Det bör därför övervägas om skolmyndigheterna bör få ett tydligt uppdrag att se över sin styrning, uppföljning och tillsyn i detta syfte.

Även andra reformer kan bidra till att minska administrationen. Om betyg från årskurs 4 görs obligatoriska försvinner exempelvis kravet på skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 4 och 5, eftersom sådana planer inte krävs i de årskurser där betyg sätts.

Att minska lärarnas administrativa börda är viktigt både för elevernas kunskapsutveckling och för läraryrkets attraktivitet. Genom att frigöra tid från onödig dokumentation kan mer av skolans resurser användas till det som är viktigast: undervisningen och elevernas lärande.

Olle Olson (M)